

ØVINGSOPPGAVER FYS3140 12.UKE

Oppgave 1

Løs den partielle differensialligningen

$$x \frac{\partial u(x,t)}{\partial x} + \frac{\partial u(x,t)}{\partial t} = xt$$

med betingelsene $u(x,0)=0$, ($x \geq 0$), $u(0,t)=0$, ($t \geq 0$).

Bruk Laplace-transformasjon med t som variabel og x som en parameter. Vis at Laplacetransformasjonen av $u(x,t)$ er gitt ved ligningen

$$x \frac{d}{dx} F(x,s) + sF(x,s) = \frac{x}{s^2}$$

Denne ligningen har en partikulær løsning av formen $F_p(x,s) = A(s)x$. Finn $F(x,s)$ og vis at

$$u(x,t) = x(t-1+e^{-t}).$$

Oppgave 2

Løs den partielle differensialligningen

$$a^2 \frac{\partial^2 u(x,t)}{\partial x^2} = \frac{\partial u(x,t)}{\partial t}$$

med initialbetingelsen $u(x,0)=b\delta(x)$. a og b er konstanter. Bruk Fouriertransformasjon med x som variabel og t som en parameter. Vis at Fouriertransformasjonen av $u(x,t)$ er

$$F(w,t) = \frac{b}{\sqrt{2p}} e^{-a^2 w^2 t}$$

Vis videre at løsningen er

$$u(x,t) = \frac{b}{\sqrt{4pa^2t}} e^{-\frac{x^2}{4a^2t}}$$

Denne oppgaven kan for eksempel referere til et fysisk system i form av en lang tynn stav som er varmeisolert, der $u(x,t)$ angir temperaturen langs staven. Ved $t=0$ gis den en kortvarig kraftig oppvarming i et punkt ($x=0$) ved at en laserstråle sendes inn gjennom et hull i isolasjonen. Ved å observere temperaturen (dvs. $u(x,t)$) i staven som funksjon av x og t etter oppvarmingen, kan konstanten a bestemmes. Den gir oss stoffets varmeledningsevne (når tetthet og varmekapasitet er kjent). Dette er en teknikk som brukes til å måle varmeledningsevne.

Oppgave 3

Oppgave 19.26 i læreboka.

Hint: $(1+x)^p \approx 1+px$ for $|x| \ll 1$

Oppgave 4

Oppgave 19.17 i læreboka.

Hint: Potensialet avhenger bare av r og θ :

$$U(r, \mathbf{q}) = \sum_{n=0}^{\infty} \left(A_n r^n + \frac{B_n}{r^{n+1}} \right) P_n(\cos \mathbf{q})$$

Du kan også få bruk for følgende egenskaper ve Legendre-polynomene

$$P_n(x) = P_n(\cos \mathbf{q}), \quad dx = -\sin \mathbf{q} d\mathbf{q} :$$

$$\int_0^1 P_{2n+1}(x) dx = (-1)^n \frac{(2n)!}{2^{2n+1} n!(n+1)!}$$

$$\int_0^1 P_{2n}(x) dx = 0 \quad \text{for } n > 0$$

$$\int_{-1}^1 P_n(x) P_m(x) dx = \frac{2}{2m+1} \mathbf{d}_{nm}$$

$$P_n(-x) = (-1)^n P_n(x)$$

Bestem også potensialet utenfor de to halvkulene!